

Strategia ochrony rybołowa w woj. lubuskim – droga przez mękę, czy sukces inicjatywy?

Michał Bielewicz

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim

Proszę spojrzeć na prezentację jako argument przemawiający za koniecznością współdziałania i integracji bardzo wielu osób i instytucji o różnej profesji... których połączyła wspólna troska o zachowanie ostatnich rybołówów w zachodniej części kraju

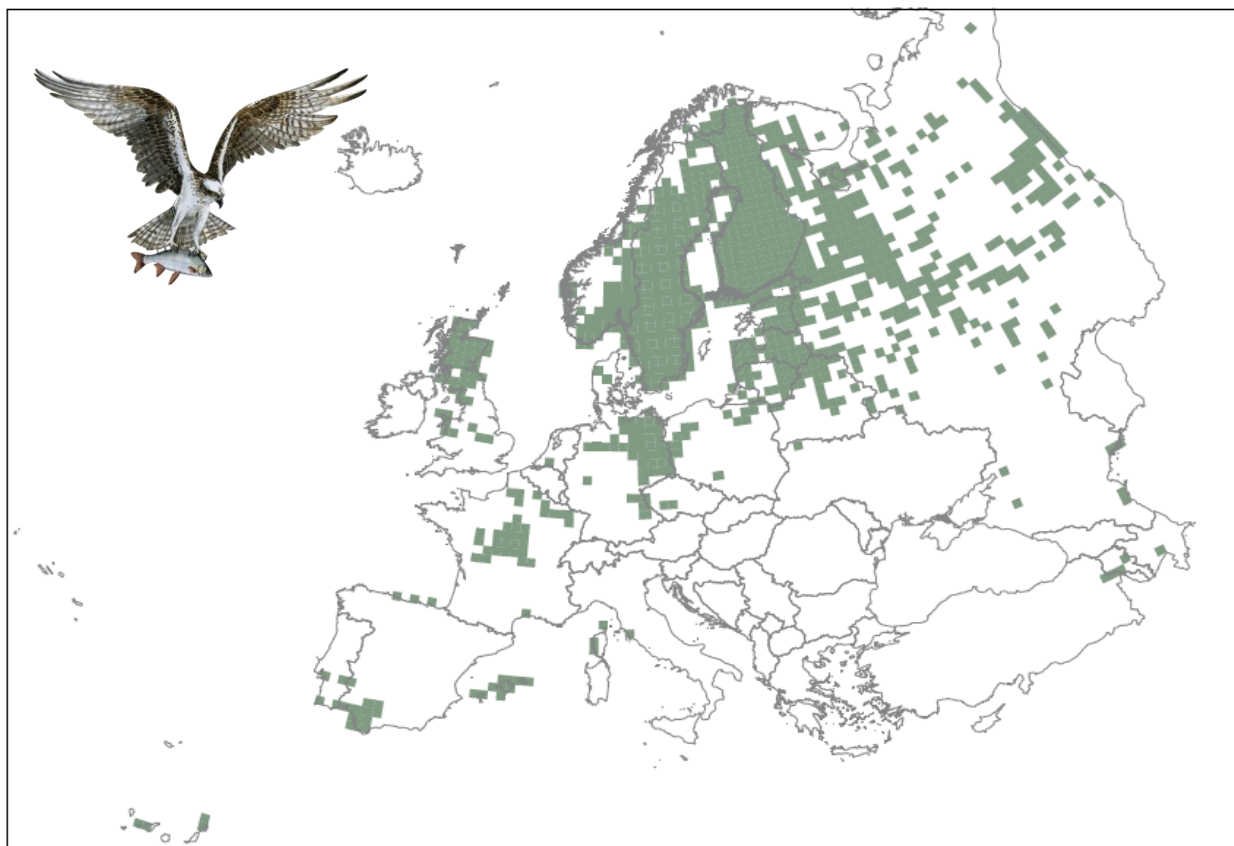

Nasz przedmiot troski... rybołów

Fot. Andrzej Tetych

Sytuacja gatunku w Europie (>10 tys. par lęgowych)

Źródło danych: Keller, V. et al. *European Breeding Bird Atlas 2: Distribution, Abundance and Change*. (2020)

Porównanie liczebności i trendów (końcówka lat 90 i po roku 2010)

Kraj	Liczba par na przełomie XX / XXI wieku	Liczba par po I dekadzie XXI wieku	Zmiana procentowa
Szwecja	3 444	4 100	+16
Finlandia	1 200	1 300	+8
Norwegia	235	500	+>100
Łotwa	125	190	+18
Estonia	47	55	+14
Białoruś	155	165	+9
Polska	72	25	-65
Litwa	50	25	-50
Niemcy	476	<u>700</u>	+47
Francja	47	76	+38
Hiszpania	35	41	+15
Wielka Brytania	182	240	+24
Dania	0	3	+
Portugalia	0	1	+

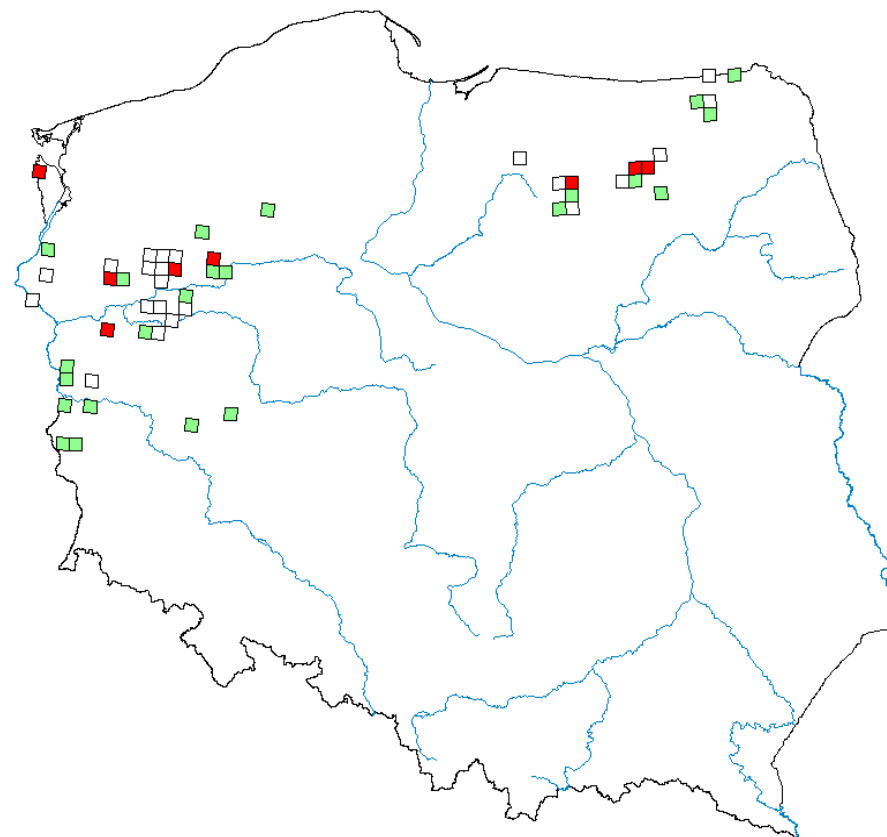
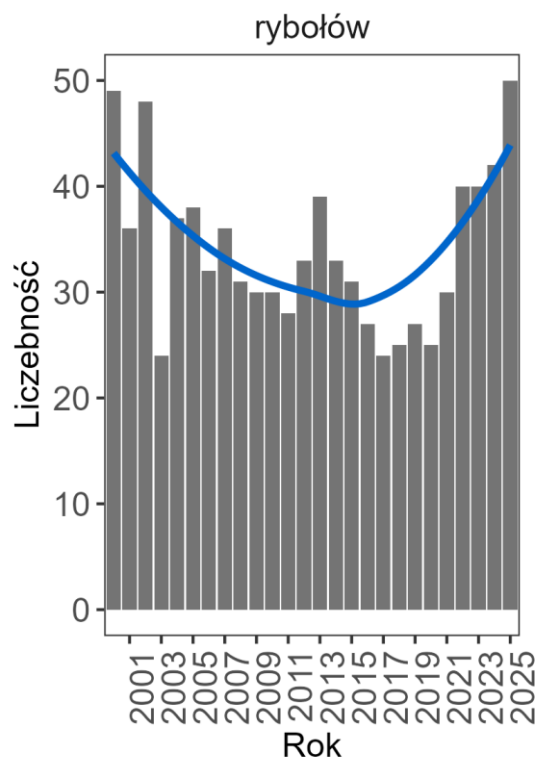

Źródło danych: D. Anderwald (2017)

Sytuacja gatunku w Polsce

Liczebność populacji łęgowej 40-50 par, ograniczonej zasięgiem występowania do dwóch izolowanych części kraju (1%)

Monitoring rybołowa

Źródło danych: GIOŚ & KOO w ramach PMŚ, 2025 rok

Sytuacja gatunku w województwie lubuskim

Cenzus wykonany przez RDOŚ w roku 2011 dla całego województwa, potwierdził już tylko pewne gniazdowanie dla zaledwie **2 par lęgowych** ptaków

Trzeba działać (!)

zanim ostatnie rybołowy znikną z terenu
Ziemi Lubuskiej

Ochrona rybołowa w RDOŚ w Gorzowie Wlkp., *czyli jak to się zaczęło ...*

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Opracowanie regionalnej strategii (!)

Kluczowa sprawa:
Nawiązanie współpracy
z podmiotami istotnymi dla
ochrony gatunku

(Lasy Państwowe, Energetycy, Właściciele stawów rybnych, Ornitologzy)

Zatwierdzenie strategii przez RDOŚ w Gorzowie Wlkp.

(w styczniu 2012 rok)

Regionalna strategia ochrony rybołowa *Pandion haliaetus* w województwie lubuskim

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wlkp.

ZATWIERDZAM ..... **Jan Rydsenicz**

data ..... 2012 - 01 - 02

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim
Gorzów Wlkp. 2012

Kilka słów o ... strategii ochrony rybołowa w lubuskim

Trzy płaszczyzny działań:

- **Ochrona czynna**

(wdrażanie ochrony strefowej miejsc rozrodu, budowa platform gniazdowych, zarybianie zbiorników, plany ochrony dla Rezerwatów i PZO N2000 = wyłączenia z użytkowania rębnej starodrzewii)

- **Inwentaryzacja, monitoring**

(ewidencja danych, stworzenie bazy informacji o gatunku na poziomie regionu)

- **Edukacja i promocja idei ochrony rybołowa**

(stworzenie warunków dla akceptacji społecznej potrzeby ochrony rybołowa – myśliwi, właściciele stawów rybnych, użytkownicy jezior etc.)

W poszukiwaniu partnerów ...

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Nawiązanie współpracy z LP (RDLP w Szczecinie oraz Zielonej Górze)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie

DEKLARACJA WSPÓLPRACY INSTYTUCJONALNEJ

zawarta w dniu .....2012-11-30..... pomiędzy:

Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim reprezentowaną przez Dyrektora - Jana Rydzanicza

a

Skarbem Państwa PGL LP Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Szczecinie reprezentowaną przez Dyrektora - Witolda Kossa

przy uwzględnieniu:

treści porozumienia nr 1/2010 z dnia 15 stycznia 2010 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim a Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie,

wymogu ochrony czynnej rybołowa, zgodnie z dyspozycją rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt,

a także mając na uwadze, że:

- (1) liczebność populacji rybołowa występującego na terenie województwa lubuskiego, zmniejsza się w bardzo szybkim tempie, co stanowi poważne zagrożenie dla ochrony i trwałego zachowania w przyszłości populacji gatunku w regionie Polski zachodniej,
- (2) rybołów jako gatunek typowo leśny pod względem preferencji miejsc rozrodu i regularnego przebywania, wymaga wspólnej odpowiedzialności za jego ochronę i zachowanie w regionie Polski zachodniej, w tym w szczególności, na obszarze Ziemi Lubuskiej,
- (3) rybołów jako gatunek konserwatywny ekologicznie i behawioralnie, cechujący się bardzo wysokim ryzykiem ekstynkcji, powinien podlegać szczególnym środkom ochrony dotyczącym jego naturalnych siedlisk w celu zapewnienia jego przetrwania i reprodukcji na obszarze swojego występowania;
- (4) ochrona gatunków zwierząt, w tym w szczególności rzadkich i narażonych na wyginiecie, jest koniecznym warunkiem utrzymania różnorodności biologicznej naturalnych ekosystemów oraz zachowania ich we właściwym stanie ochrony,
- (5) projektowane działania ochronne mają na celu odbudowę i długoterminową ochronę zasobów populacji gatunku, będącego integralną częścią dziedzictwa przyrodniczego kraju oraz Wspólnoty Europejskiej,

deklarują, co następuje:

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze

DEKLARACJA WSPÓLPRACY INSTYTUCJONALNEJ

zawarta w dniu 8 marca 2013 r. pomiędzy:

Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim reprezentowaną przez Dyrektora - Jana Rydzanicza

a

Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Zielonej Górze reprezentowaną przez Dyrektora - Leszka Banacha

przy uwzględnieniu:

wymogu ochrony czynnej zagrożonych i ginących gatunków ptaków, ustanowionego Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

a także mając na uwadze, że:

- (1) liczebność krajowej populacji rybołowa zmniejsza się w algorytmicznym tempie, co stanowi poważne zagrożenie dla zachowania w przyszłości populacji gatunku w regionie Polski zachodniej, w tym w szczególności na obszarze Ziemi Lubuskiej,
- (2) rybołów jako gatunek typowo leśny pod względem preferencji miejsc rozrodu i regularnego przebywania, wymaga wspólnej odpowiedzialności za jego ochronę i zachowanie w regionie Polski zachodniej, w tym w szczególności na obszarze Ziemi Lubuskiej,
- (3) projektowane działania ochronne mają na celu odbudowę oraz długoterminową ochronę zasobów populacji gatunku, będącego integralną częścią dziedzictwa przyrodniczego kraju oraz Wspólnoty Europejskiej,

Konferencja w Łagowie na pograniczu Polsko – Niemieckim w 2015 r. „otworzyła” możliwość współpracy z energetykami (!)

KONFERENCJA PT.:
OCHRONA CZYNNA RYBOŁOWA
NA POGRANICZU POLSKO-NIEMIECKIM

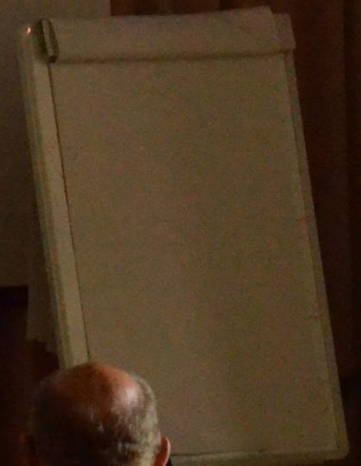
AKTIVER SCHUTZ DES FISCHADLERS IM
DEUTSCH-POLNISCHEM GRENZRAUM

Polska, Łagów 22-23.09.2015 r.

AKTIVER SCHUTZ DES FISCHADLERS IM DEUTSCH-POLNISCHEM GRENZRAUM

Nawiązanie współpracy z energetykami (ENEA Operator Sp. z o.o.)

2016 rok

POROZUMIENIE o WSPÓŁPRACY

zawarte w dniu *02.02.2016*... pomiędzy:

Firmą ENEA Operator Sp. z o.o.
ul. Strzeszyńska 58,
60-479 Poznań

Reprezentowaną przez:
Prezes Zarządu – Michał Jarczyński
.....
Członek Zarządu – Wiceprezes ds. Pracowniczych – Jakub Kamiy

a
**Skarbem Państwa - Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim** - Janem Rydzaniczem, z siedzibą w Gorzowie
Wielkopolskim 66 - 400, ul. Jagiellończyka 8,

zwanymi dalej: „Stronami”,

§ 1.

1. Przedmiotem Porozumienia jest podjęcie wspólnych działań na rzecz ochrony czynnej skrajnie zagrożonego wyginieciem rybołowa (*Pandion haliaetus*), w związku z wdrażaną przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim strategią ochrony tego gatunku na obszarze

2021 rok

POROZUMIENIE DOTYCZĄCE EKSPLOATACJI PLATFORM LEGOWYCH RYBOŁOWÓW NA LINIACH ELEKTROENERGETYCZNYCH NALEŻĄCYCH DO ENEA OPERATOR SP. Z O.O.

Nr DI/IM/AP/2021/5

zawarte w dniu 15.01.2021 r.

POMIĘDZY:

ENEA Operator Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, ul. Strzeszyńska 58, 60-479 Poznań, numer NIP: 782-23-77-160, numer REGON: 300455398, wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000269806, o kapitale zakładowym 4 696 937 500,00 zł, reprezentowaną przez:

1. *Jarosława Ziobrowskiego – Dyrektora Departamentu Zarządzania Majątkiem Sieciowym*

ZWANĄ W DALSZEJ TREŚCI „ENEA Operator”

a

Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim., ul. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wlkp., NIP: 599-307-14-84, REGON: 0802967000;

reprezentowaną przez:

1. *Józefa Kruczkowskiego - Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim*

ZWANĄ W DALSZEJ TREŚCI „RDOŚ”

zwane także indywidualnie „Strona” lub łącznie „Stronami”

Ochrona czynna (wybrane przykłady)

Stymulacja gniazdowa

Działanie dwutorowe: jednoczesna budowa platform lęgowych:

- (1) na drzewach oraz
- (2) na czynnych słupach energetycznych wysokiego napięcia

Platformy lęgowe na drzewach (wspólnie z LP)

Rok budowy platform gniazdowych	Gatunek			Współpraca z LP
	Rybołów	Puchacz	Sokół wędrowny	
2011 - 2025	80	15	6	Liczba platform w szt.

Źródło danych: Michał Bielewicz, RDOŚ Gorzów Wlkp.

Fot. Michał Bielewicz, RDOŚ Gorzów Wlkp.

Spełniamy wymagania ENAS – zarządzamy urządzeniem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Budowa sztucznych platform lęgowych na słupach energetycznych wysokiego napięcia

Lubuskie jest pierwszym regionem w Polsce,

w którym zastosowano metodę
stymulacji gniazdowej na czynnych
słupach energetycznych wysokiego
napięcia dla ochrony rybołowa

Działanie uruchomione z inicjatywy RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim przez firmę ENEA Operator w 2016 roku

obecnie zainstalowano 20 platform
gniazdowych na słupach w województwie lubuskim

UWAGA: W latach 2021-2022 dodatkowo zainstalowano kolejne 15 przez LP & KOO

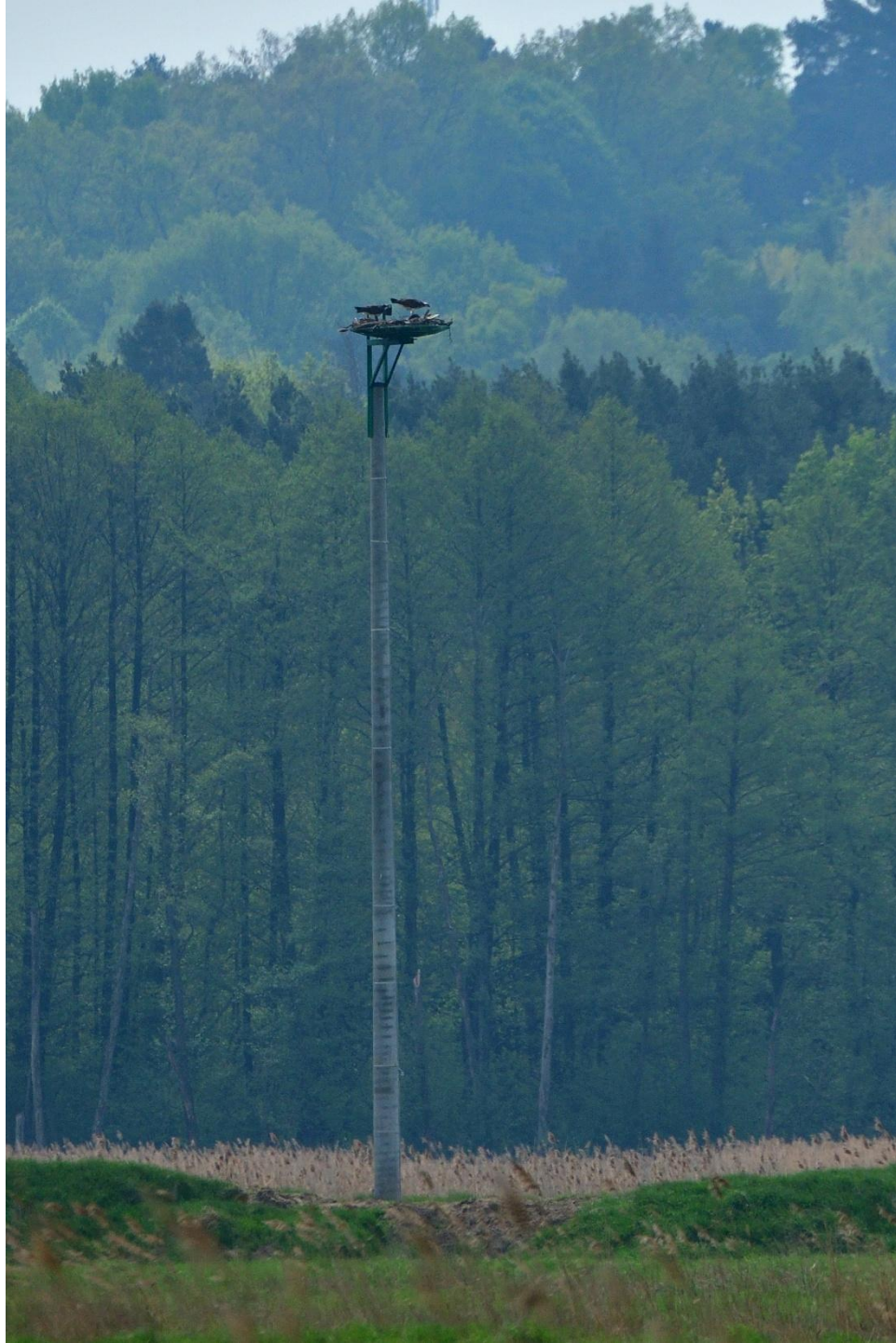
Fot. Michał Bielewicz, RDOŚ Gorzów Wlkp.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

REZERWAT PRZYRODY W LUBUSKIM

Fot. Michał Bielewicz,
RDOŚ Gorzów Wlkp.

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W GORZOWIE
WIELKOPOLSKIM

gorzow.rdos.gov.pl

Wartość dodana: w 2022 r. - pierwszy potwierdzony lęg sokoła wędrownego na słupie wysokiego napięcia w lubuskim

Fot. Michał Bielewicz, RDOŚ Gorzów Wlkp.

Wartość dodana: kania czarna (Nadleśnictwo Międzyrzecz)

Fot. Michał Bielewicz, RDOŚ Gorzów Wlkp.

Poprawa jakości żerowisk rybołowa w woj. Lubuskim

Działanie realizowane przez RDOŚ w Gorzowie Wlkp.

Edukacja i promocja idei ochrony rybołowa (wybrane przykłady)

Cel działania:

Budowa pozytywnego wizerunku rybołowa w celu jego akceptacji w społeczeństwie

**Warsztaty szkoleniowe, działalność wydawnicza,
konferencje, współpraca z lokalnymi mediami**

Tablice edukacyjne

Fot. Michał Bielewicz, RDOŚ Gorzów Wlkp.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Współpraca z lokalnymi mediami

Fot. Michał Bielewicz, RDOŚ Gorzów Wlkp.

The screenshot shows the TVP.pl website interface. At the top, there's a navigation bar with 'TVP.pl' logo and links for 'VOD TVP na życzenie', 'Program telewizyjny', and 'Serwisy tvp.pl'. Below that, a secondary navigation bar lists categories: 'TVP.INFO', 'KULTURA', 'SPORT', 'ROZRYWKA', and 'NASZE ANTENY'. A breadcrumb trail reads: 'Białystok Bydgoszcz Gdańsk Gorzów Wielkopolski Katowice Kielce Kraków Lublin Łódź Olsztyn Opole Poznań Rzeszów Szczecin Warszawa'. The main content area features a news article with the title 'Międzyrzecz: para rybołówów założyła gniazdo w lesie. W całej Polsce jest tylko 30. Dlaczego ptaki wybrały akurat nasz region?'. The article includes a video player showing a bird flying over a tree with a nest. The video player has a progress bar and a timestamp of 18:41. Below the video, there are social media sharing options and a 'Lubię to!' button.

Współpraca z lokalnymi mediami (PRASA)

NAUKA W POLSCE

16.06.2023 PL

KOSMOS HISTORIA I KULTURA CZŁOWIEK ZDROWIE ŻYCIE ZIEMIA MATERIA I ENERGIA TECHNOLOGIA

UCZELNIE I INSTYTUCJE INNOWACJE NAGRODY PRAWO POPULARYZACJA GRANTY I KONKURSY WYDARZENIA LUDZIE

20.04.2022 aktualizacja 20.04.2022

Lubuskie/ Rybołowy wracają na swoje łęgowiska w regionie

Gastroenterolog: rak jelita grubego to plaga, niemal epidemia w Polsce

Dzięki roślinom w kanatach rolniczych do rzek trafia mniej pozostałości z nawozów

IGiK opublikował najnowszą mapę suszy rolniczej w Polsce

pap
POLSKA AGENCJA PRASOWA

Strona główna O Agencji Serwisy kodowane Portale Centrum

Nauka

Polść Zarejestruj się, aby zobaczyć, co polecają Twój znajomi. 8-1 0 Tweetnij 0

Przyrodnicy tworzą bazę danych o populacji rybołowa

PAP/EPA

rybołów widziany z daleka może przypominać dużą mewę, krążącą nad zbiornikiem wodnym” - powiedział Michał Bielewicz z RDOŚ w Gorzowie Wlkp.

Opis obserwacji należy odnotować w specjalnym formularzu dostępnym na stronie RDOŚ w Gorzowie Wlkp., a następnie przesłać do tej instytucji drogą elektroniczną. Przyrodnicy proszą o zwrócenie uwagi na rybołowy w okresie od kwietnia do końca lipca. Dane kontaktowe są dostępne na stronie: www.gorzow.rdos.gov.pl

GAZETA LUBUSKA

GL w języku ukraińskim Wiadomości Gazeta Online Sport Okazje Komentarze Więcej

iPL Oto najdroższy hot dog w Polsce. Cena zwala z nóg!

strefaAGRO Gazeta Lubuska / Strefa Agro Rybołowy są już po zimowych wakacjach. Wracają na swoje łęgowiska...

Rybołowy są już po zimowych wakacjach. Wracają na swoje łęgowiska w regionie

Magdalena Marszałek 20 kwietnia 2022, 7:15

OTWIERAMY

VENDO PARK

Oficjalne otwarcie 12:00

GORZÓW WIELKOPOLSKI
ul. Mysliborska 37
29 CZERWCA 2023

oazys /sinsay /ACTION /ROSSMANN

Wróć na gazetalubuska.pl GL

i prośrodowiskowo

MAGAZYN *razem z dodatkami*

Prof. Zbigniew Lewicki mówi, dlaczego elity USA tak bardzo boją się Trumpa

● Ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski: niezłomny, niepokorny, oddany ● Liban: chrześcijaństwo nie chce wojny

PLUS TELEMAGAZYN z programem TV oraz omówieniem seriali i propozycji filmowych

GAZETA LUBUSKA

Sobota-Niedziela,
13-14.01.2024

www.gazetalubuska.pl

Nr 10 (22.007)
Cena 5,50 zł (w tym 6% VAT)

Bezkrwawe łowy

Niekiedy do wykonania dobrego zdjęcia potrzeba nie godzin, ale dni.
A o ostatecznym efekcie często decyduje łut szczęścia **str. 10-11**

Nr ISSN 0137-9818

Nr wydania 350/222

Historia tramwajów w Gorzowie doczeka się kolejnej publikacji **str. 4-5**

Kultowe kino Nawa. O ludziach, którzy tworzą to miejsce **str. 8-9**

Przedlokacyjny Gorzów. Co mówią nam o nim badania archeologiczne? **str. 12**

Marilyn Monroe i Joe DiMaggio. Historia pewnego małżeństwa **str. 24**

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W GORZOWIE
WIELKOPOLSKIM

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

EMAS
Dziesięcioletni system
oceny efektywności
zarządzania
PL 3.08.002.04

Nr 2(628)2017

PISMO UKAZUJE SIĘ OD 1924 ROKU

ECHA LEŚNE

MAGAZYN PRZYJACIÓŁ LASU

PL ISSN 1123-0071

NASZ GOŚĆ

MÓJ SZLAK NA MAZURY

Andrzeja Grabarczyka
sposób na życie

W ZIELONEJ SZACIE

CZERWONO-CZARNA UCZTA

Jeźnia znana i nieznaną

GŁOŚNYM ECHEM

CO Z TYMI PTAKAMI?

Jednych ubywa,
innych przybywa

TEMAT NUMERU

PRAGMATYCZNY ŁOWCA

Z rybolowem nie idzie nam łatwo

Michał Bielewicz

**REGIONALNA STRATEGIA OCHRONY RYBOŁOWA
PANDION HALIAETUS W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
(POLSKA ZACHODNIA)**

**Regional strategy for protection of the Osprey *Pandion haliaetus*
in Lubuskie Province (western Poland)**

Jerzy Ptaszyk, Michał Bielewicz

**POPULACJA LĘGOWA RYBOŁOWA *PANDION HALIAETUS*
W ZACHODNIEJ CZĘŚCI POLSKI W LATACH 2011-2018**

**Osprey *Pandion haliaetus* breeding population in western Poland
in years 2011-2018**

Stan populacji oraz ochrona rybołowa *Pandion haliaetus* w województwie lubuskim w latach 2011-2017

Michał Bielewicz

Abstrakt. Populacja lęgowa rybołowa na obszarze województwa lubuskiego od lat podlega silnym fluktuacjom. W latach 2000-2008 jej wielkość oscylowała w granicach 8 par lęgowych, jednak w kolejnych latach liczebność kształtowała się na poziomie 2 par w roku 2011, 5 par w roku 2013, 3 par w roku 2015 oraz 6 par w roku 2017. Dodatkowo w różnych częściach regionu, rokrocznie rejestrowano do kilku stanowisk, na których obserwowano pojedyncze nieskojarzone w parę lęgową ptaki. Dotychczasowa niestabilność populacji jak dotąd uniemożliwia dokonanie precyzyjnej oceny stanu ochrony gatunku w skali województwa. Trudne pozostaje również ustalenie kierunku zmian ilościowych czy identyfikacja czynników odpowiedzialnych za jego niskie rozpowszechnienie. Nie ma jednak wątpliwości, że obecny stan populacji rybołowa w województwie lubuskim, klasyfikuje gatunek do grupy zwierząt, których utrzymanie w warunkach naturalnych w perspektywie długoterminowej może być trudne do zrealizowania. Celem pracy jest przedstawienie zarówno aktualnych danych o stanie populacji gatunku, jak również prezentacja podjętych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim we współpracy z administracją Lasów Państwowych i pracownikami firmy energetycznej ENEA Operator, środków i działań z zakresu ochrony czynnej, opartych na wykorzystaniu metody stymulacji gniazdowej w celu poprawy stanu ochrony rybołowa w województwie lubuskim.

RYBOŁÓW
Pandion haliaetus

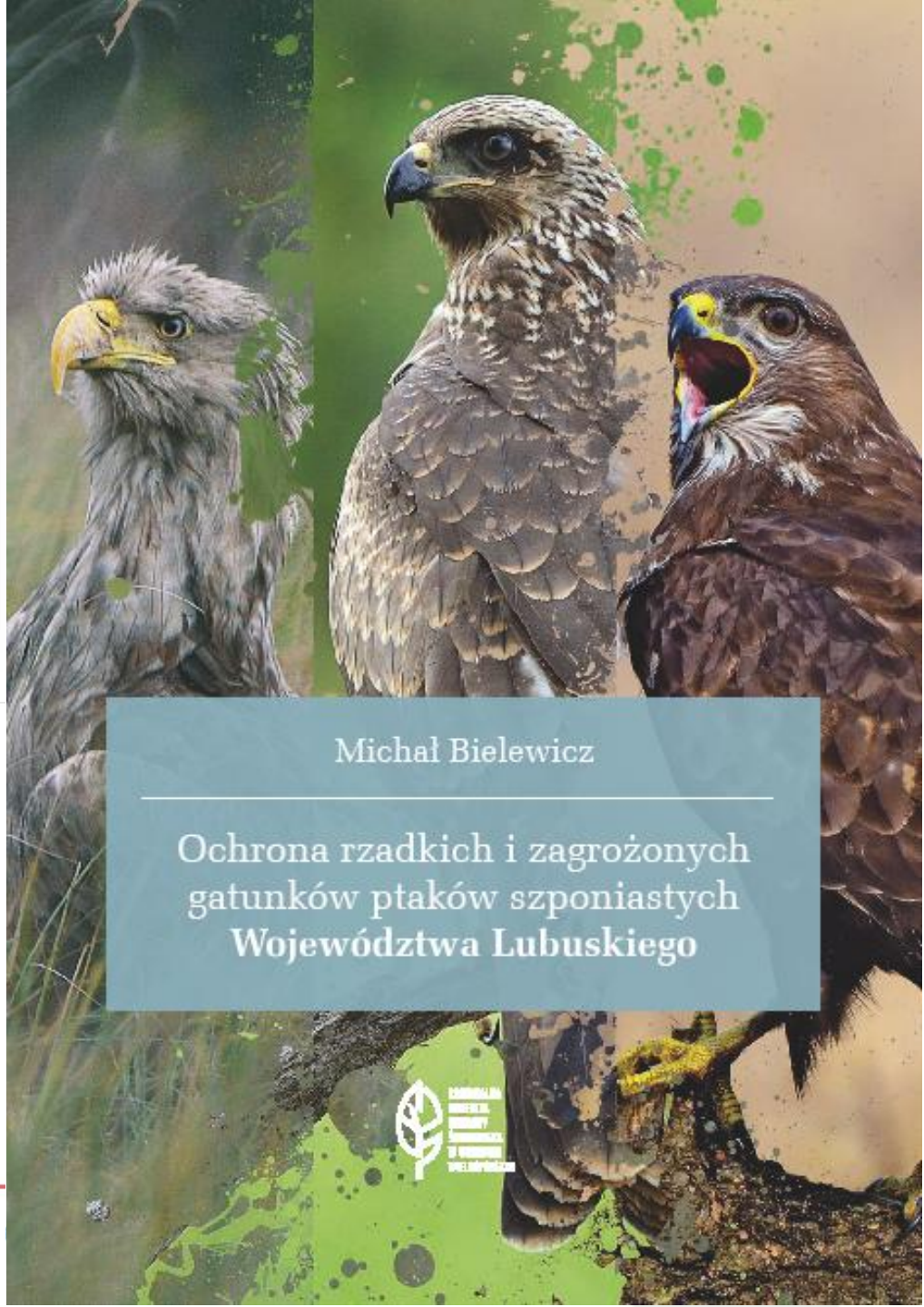

Rybołów to jeden z największych ptaków w Polsce. Jego rozpiętość skrzydeł może sięgać nawet 2,5 metra. Rybołowy żyją w rodzinach i są bardzo przywiązani do swojego terytorium. Głównym pokarmem rybołowa jest ryba, najczęściej szczupak, ale także węgiel, karp i minnow. Rybołowy są bardzo wytrzymałe i mogą przetrwać zimą w lodzie, czekając na otwarte wody.

Rybołów jest gatunkiem objętym ścisłą ochroną gatunkową. Zakazane jest zabijanie rybołowa, niszczenie jego gniazda. Ponadto jego gniazda podlegają ochronie środowiska. Gniazda rybołowa składają się z gałązek i są bardzo trwałe. Rybołowy budują gniazda w miejscach trudno dostępnych dla człowieka, np. w dziuplach drzew, w szczelinach skał, w jaskiniach. Rybołowy są bardzo wytrzymałe i mogą przetrwać zimą w lodzie, czekając na otwarte wody.

Rybołów jest gatunkiem objętym ścisłą ochroną gatunkową. Zakazane jest zabijanie rybołowa, niszczenie jego gniazda. Ponadto jego gniazda podlegają ochronie środowiska. Gniazda rybołowa składają się z gałązek i są bardzo trwałe. Rybołowy budują gniazda w miejscach trudno dostępnych dla człowieka, np. w dziuplach drzew, w szczelinach skał, w jaskiniach. Rybołowy są bardzo wytrzymałe i mogą przetrwać zimą w lodzie, czekając na otwarte wody.

Rybołów jest gatunkiem objętym ścisłą ochroną gatunkową. Zakazane jest zabijanie rybołowa, niszczenie jego gniazda. Ponadto jego gniazda podlegają ochronie środowiska. Gniazda rybołowa składają się z gałązek i są bardzo trwałe. Rybołowy budują gniazda w miejscach trudno dostępnych dla człowieka, np. w dziuplach drzew, w szczelinach skał, w jaskiniach. Rybołowy są bardzo wytrzymałe i mogą przetrwać zimą w lodzie, czekając na otwarte wody.

Michał Bielewicz

Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków szponiastych Województwa Lubuskiego

Orły, kanie i rybołowy

Majestat i Piękno Ziemi Lubuskiej

Michał Bielewicz
PHOTOGRAPHY

Warsztaty terenowe, konferencje, spotkania z LP

Fot. Michał Bielewicz, RDOŚ Gorzów Wlkp.

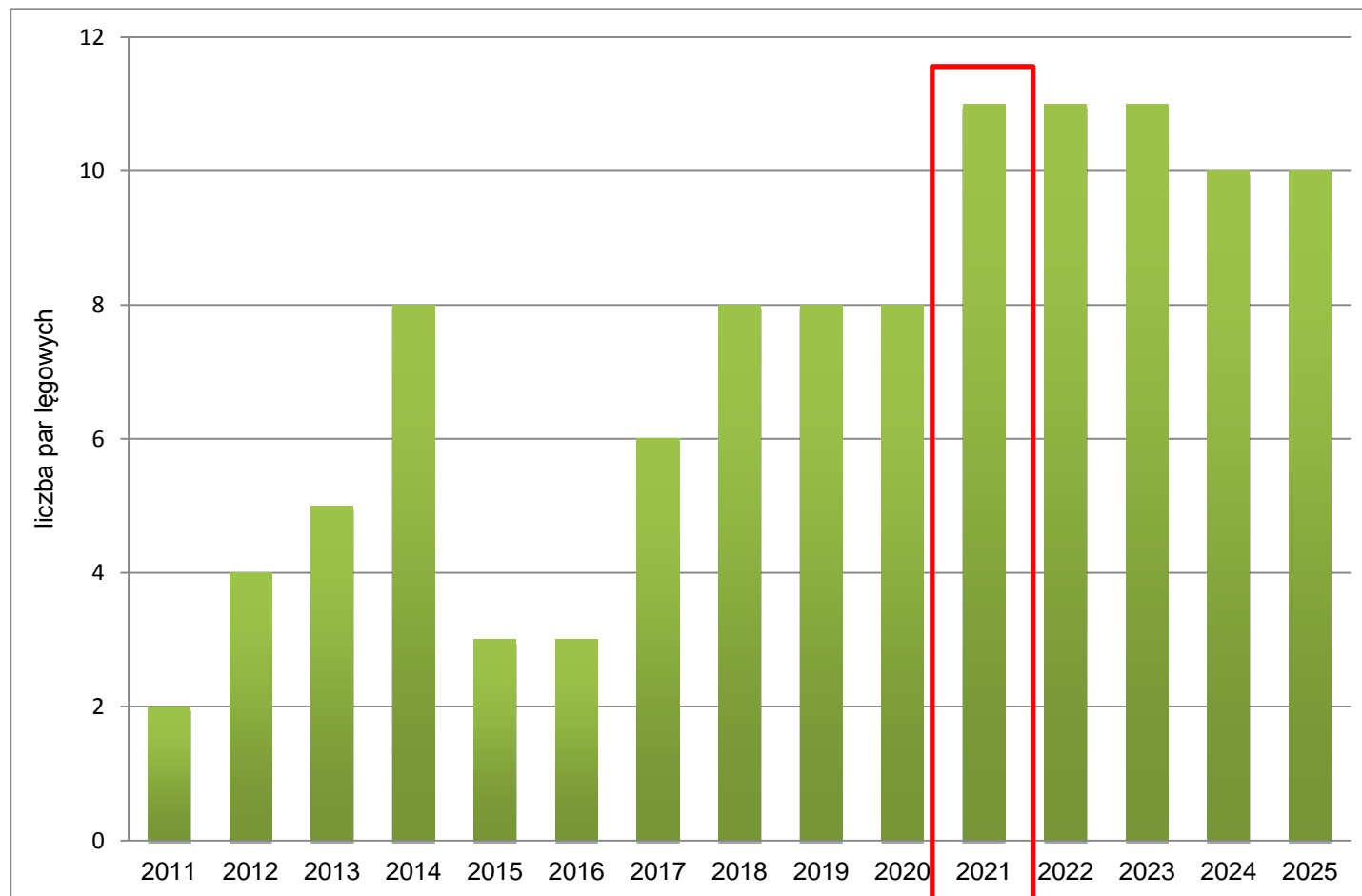
Niemcy, Criewen – 09.10.2018 r. – spotkanie dot. ochrony rybołówstwa

Rezultat

Efekt 15 lat wspólnych działań (!)

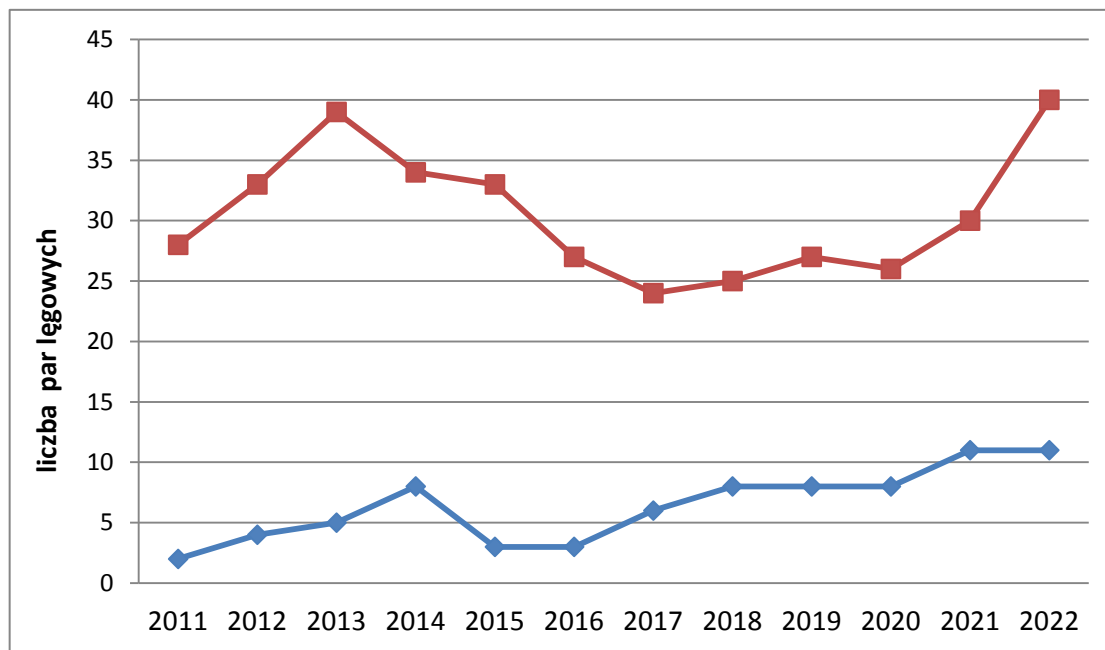
Źródło: Michał Bielewicz, RDOŚ Gorzów Wlkp.

10 par – sufit przebity

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Porównanie trendów populacyjnych

Kierunek zmian liczebności rybołowa w latach 2011 - 2022

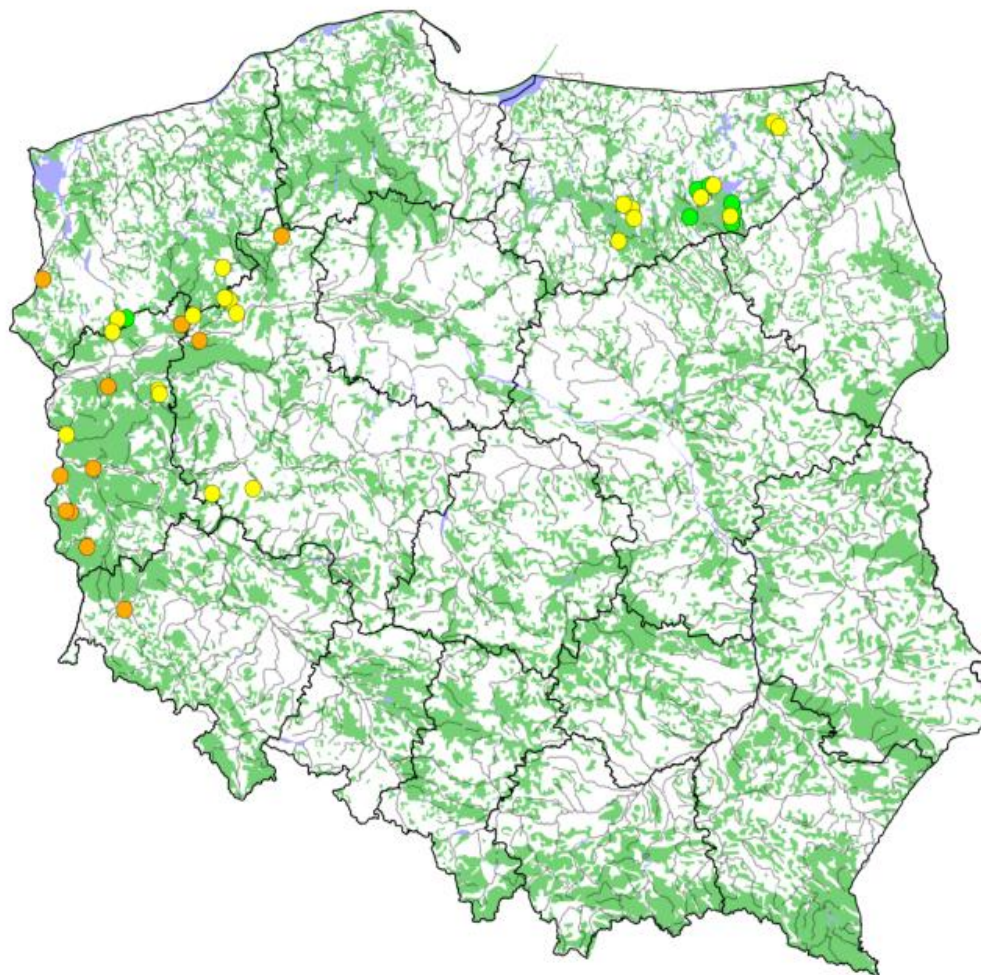
populacja krajowa

populacja lubuska

Źródło danych: Michał Bielewicz / RDOŚ w Gorzowie Wlkp. & GIOŚ i KOO w ramach PMS

Rozmieszczenie populacji lęgowej rybołowa w 2023 roku

Legenda

gniazda na platformach

gniazda naturalnie posadwione

gniazda na słupach

Źródło danych: Komitet Ochrony Orłów 2023

Jedno jest pewne, bez zaangażowania wielu wspaniałych ludzi z LP, KOO oraz firmy ENEA i wielu innych instytucji, urzędów i organizacji przyrodniczych....

Nie udałooby się stworzyć perspektyw dla zachowania ostatnich rybołówów w lubuskim ...

Dziękuję za uwagę

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W GORZOWIE
WIELKOPOLSKIM

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W GORZOWIE
WIELKOPOLSKIM

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

EMAS
Zerofizyczny system
zarządzania
środowiskowego
PL 3 08 000 34